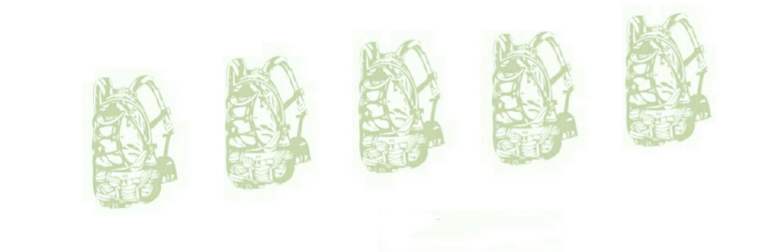

kitav desan luka mine rê we şêwe kurdî bextiyarî
tercume:muhendis pûrya bextiyarî
Luca on the road story book in
Bakhtiari Kurdish dialect
Translation:Engineer Pooriya bakhtiari
release date:2021

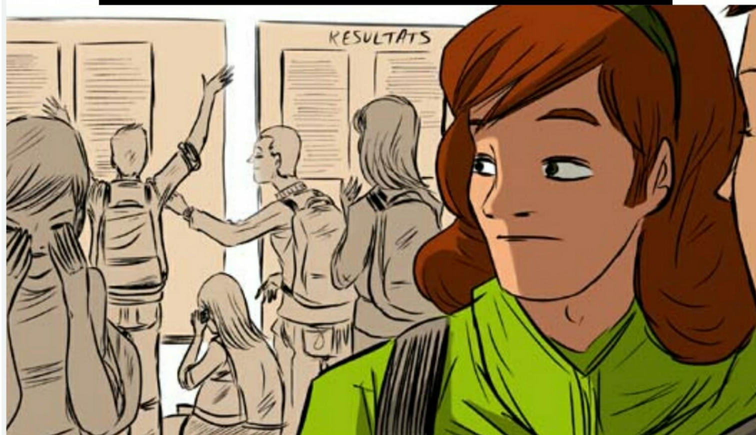
kitav desan luka mine rê we
şêwe kurdî bextiyarî

fesl yek

netîce imtîhan dîplom

luka hal to xûv heye?
erê bava.helbete vîr konom...
emrro duwum juîye hed,
ro ilam netîce imtîhan dîplom
luka dil nigran heye.

hindikî telebe mine heyat
debiristan girdbûn û tevav
we tablo agahî nêrrin
herkes we nobet dinda
nome xos mine lîst egerde
gahî beng xoşhalî we
gûş eyet û er nûmî mine
lîst nebûye hers cê eû ra egire
luka û bavas we tablo nêzîk ebûn
kurr ciwan boqzî mine teşnî dared
er imtîhan ra xirav kerde bûye,
yek sal dinda mine debiristan emêne
ema er qewîl bê eşkal dî mine rê heye çewa wekone?
çi reşteyî intixob koned?çi kare bo?
hiç vîrî niye
nagehan julî eperre bexelis û her du
lopis ra maç kirdin
qewîl ebîdî luka .dîplomit ra giridî!
nome her du eime mine lîst heye.
luka bêdeng lewxend ezene.
ze xos pirs kird îxod bo Zindegîs çi wekone.
deh ro dinda,tehtîla aqaz bo.
xanevade luka sî tevav bûn
dersis ceşnî we gel noşîdenî amade kirdin.
kurr ciwan ze da û bavas xasti
ta pazde ro wa dostanis ,
meksim û julî ,we alp werin.
hono we rastî layiq ye tehtîla hedin.

meksim hem ye jor.yo hem we
paye axir ereh va bûn
nimre bed îngilîsîs.
luka exod park kiras,
war muhafiz bîdi daray heywanan
wehşî û menazir zîba,ra binêre.
sayt înternetê park his kunckavî yo ra tond kirde.
yek hefte dinda ,heme çiz amade hed.
qetar û kemp rizirv heye.
ye se dos qerar hed
mine penagehî mine kiras

mine dil tebîyet xavsin
xoşbextane pîl kafî sî sefer cem kirdin.
julî we biça ders dade ,
meksim her şev seg bavapîres
ra beder burde û luka mine festfudî kar kirdi.
luka we seferis vîr ekone ta we
ayendis vîr nekone.
ze dêr we belga ziyad ser mêzis nêre.
heme cor belge heye:
pêşnihad medrese xosûsi ,
pêşnihad karverzî,
teblîqa amuziş kûta wext
bolend wext,heme çî
derbare ders xundin heye.
luka kemî hono ra motale kirdi heye.
intixob kirdin sext hed ewsa ke nedûnîm
dinda çi kare eboym.
ema eîsta we tetîla vîr ekone,suwe ereh.
ewsa wergerdi we ayendi vîr ekone.

fesl du

tetîla xirav ebê?

luka pulîwer û şal vîret nere!
çiya şeva sard heye.
erê da kapşin ra hem werdaştom
kole Poştî luka rûye
textis vaz û çend cowe,
du şelvar,çen cûrav û yek linge ketunî mines heye.

luka xoşhal heye ke ze hava kesîf welayet ,
dezga û xelk ecul ke bê euzrxahî kirin
wet tene ezenin xelas bo.
av û hava şinasî godin hava xov heye.
nişan xovî hed.15 ro mine tebiyet
wa dosas :armunis heye.
telefon zeng exore.ser das mine
çarçov der eotax diyar ebo.
luka wat kar darin.eîsta eyam.
luka eomêd dare ke julî zeng zeyde bûy.
dûş julî ze duçerxe west û pas zexmî ebîd.
er neterre rê reve ,neterre gel hono ta penagah weyad.
luka eomêd dare ke halis xov bo.
ema ne ,julî niye, meksim heye.
beng wameze dare.
alo, luka?
selam meks. xovî.
erê,helbete ne,bed nîdom.
netîce medrese mo ewiyde ,bavam razî nîne.
hîç razî niye.
e...xov yenî ?
nûm mo ra mine yek kilas ingilîsî se hefteî nise.
suwe erom lendin.

moşkil.
meks yenî mo ra tenya ehêlî ?
ne... yenî erê.
mecbûr hedom revem ema rastis ziyad meyl nedarom
ewsa ke risîdî we alp ,we mo vîr kon ke mine yek kilas
gîr kirdom û darom (tîlvirem pîldare) temrîn ekonom.
xoş we hal to.
luka telefon ra hişt .eomêd nedare.
her du dosas welis kirdin. tetîlas lexw ewîde.nîdune
çe kone.
Tenya reve?

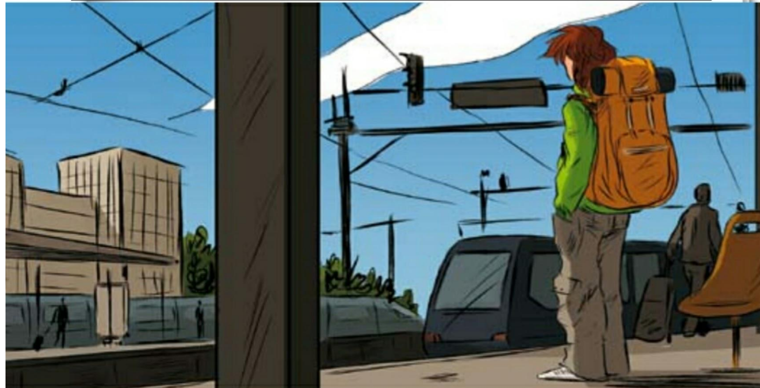

eslen nereve?
vîr ekone û tîh ra bes.
eska menazir çiya ra duware enêre .
Nesîm bad gel hetr gola wehşî ra his ekone.
tesmîm giridi heye .bê yo ere.
da yo ege:şekî niye ke wa tene revî.
ema da ...
bava yo ege: sîçe ne?
taze 17 sal hed.
vîr ekonom eterre tenya ze pes xos berbiyad û cevavgû bûye.
piya duryan we teref luka veregerde:
wext ew heye ke gep bûyî.
luka eterre revî er ze Tenyaî nîtersî.
ne ze Tenyaî nîterse.
henî nedûne Tenyaî çi ne .

fesl se

Tenya mine rê

defterçe xotirat luka ,sêşembe 11 juîye
emrro sow , hereket sahet şeş û nîm
we rê ahên pardîyo.ta birînson wa qetar redibim
şehr qedîm berdî ra sêl kirdom wa rê koçîr û çiqa wek
yek koşk wa sitîn.
dindas, otobus ta sentviran ,şehrî ke diyar niye
mine çiya.kemp zeyden xov hed.
ewilîn şev tenyaî mo heye,bê da û bavam,
bê dosam û ya birar koçîr mo ke mine eotaxis
ke kele eotax mo heye xornas ekişe
suwe, çiya û reh redin tulanî we Tenyaî.
we maciracûyî şayet ewil rê bûye.

luka diraz ekişe û tîhyas ra best.
kemî sardis hed ema we zî xawe ber ew pîroz bo.
blaze aftav rede ze mine seqf çador ew ra bîdar ekone.
hava xov heye.
ze qenadî hidûd 20kîlûmitr dêrter ze penagah çend kirosan isteyd û zeyde we dil rê.
mesîr xovî ra hem intixob kirde ,mesîrî mine bute gola wehşî û çiqa.
menzere xovî heye.
her wext ke luka seris ra beregerdune,
his ekone qelbis we teref ewr jar ereh.
Pişt seris dere koçîr ebê.
luka wa şadî der halî ke mêw ra we bad ispurde pîş ereh.
bad eyet û ew wa beng bolend ((sirûd yiylaq eime))
ze tryo ra exone ,tryo deste rage heye ke ew ziyad dosis dare.
ye sirûd yiylaqa eime hed.sirûd çem eime,
çiya eime ,sirûd zindigî insana ,donya heywana .
wa sitîn galle wezen .
nagehan beng sût kesî ra eşnewe.
luka etrafis ra nêreh ,hîç kesî niye.
tene yek moş ke ruy pence pişt westa ,
dovare sût ezene û penhan bo.
luka exendeh.
goşis ra tîz ekone û nagehan bengî eşnewe.
beng pa.
se ciwan der teref eski mesîr darin eyen.

ewsa ke we ew erehsin
selam bolendî ekonin.
pîyadeh revendigan eîsta
darin dêr bûn,
şûxî wa hem dîye ekonin.
doder xorakî exore û cîq kotayî
ekeşe û du kurr dîye exendin.
nagehan luka his ekone qelbis we derd ewiyde.
dilis sî julî û meksim teng bê.
we rastî Tenyaî şad bîdin sext heye
bê hîç dosî ta bo wa ew şadî ra şirîk bûyî.

defterçe xatirat luka çarşembe 12 jueîye
wext vazgeşt defterçe xatirat
seferim ra dadim wexonin.
hono eterrin çîzî ra ke mo
tecrube kirdom ra derk konin întorî
kemter his tenyaî ekonom.
emrro du ta esk giridom.
mine esk ewel sentviran koçîr
wa çiya pûşîde ze wefr û asiman avî pehn bê ewr diyar heye.
ye ke eime insana mine miqabil siyare zevîn eime
koçîr hedîm rast heye.
er çe eime we ye siyare ihtiram nîhêlim .
kesîfis ekonîm ,menabis ra ziyad istifade
ekonîm û dindas?
çe ayendeî mine pîş heye?
eks duyom rî purr çîn û çiruk albirt heye ke levxend
zeyde heye.
tîhya vazîgoşis dûnî kuleh penhan bê.
ye çûpan pîr ra hidûd 12 nimero dîdim.
neşeste bê roye çiqa ta xorak xoreh.
hivasis we gusfendas bê we seyis hem dûnî
pas xew bê.
zes pirs kirdom tenya mine ye çiya
ezeyet nîbo?
cevav ede : wext nedarom ezeyet bûm ,kurrom.
mohafizet kirdin ze gusfenda xos kar ziyadî hed.
eîsa mûtevece nîdîn eîsa xelk şehr!
gusfend eterre mine yek dem firar kone û pas
bişkene û heta gurga ,ye heywana kesîf.
wa yek hereket tofengis ra ke keles hişte bê
nişan mo dad û mo ze ters dek zeydom.
mo vîr nîkonom ke gurg heywan kesîfî bûye.
heq zindigî kirdin dare,wek beqîye.

fesl çar

boran

luka ze war îqametis dêr ebo.
tebîetê wehşî ,çiqa û jar çiya û
wefra ebedî pîş ruy ew heye.
bê wêsadin pîş ereh.dî wa kesî movace nêbo .
nagehan siylabî diyar ebo.
pol çovî koçîrî jar siylab hed
ke eşkende,nîbo ze ruy ew red .

şayet seferis we axir resîde bûy.
luka kûle xos ra ruy elefa kele çem hişt û
vîr ekone.
wa dinda pul dîye wegerde?ne, momkin hed
bela bo.
bela bo.
çare niye,his tenyaî ekone.
ze xos epirsi ewço çe îkone vîr ekone pîyade wergerdi
lîyun.
luka vîr ekone,ne!war şekî niye ke munserif ebo.
taze mo insan hedom.wa biterre pîyade wergerdi.
ewil wa ze rê av lem reve.
luka we çiqa eçesbe û aram aram lem ereh.
we dûnî resîde mine ac re ereh ,ze berdî we berd dîye
eperre.
eîsta wa dibare jar bireve .
xoşbextane,luka ze çiya gerdi xoşis eyete.wa herekat
aram ze kele çiqa jar ereh.
kuleis mil ra we lem ekeşe .
ewsa ke we qole erehse galle pîrozî ser edeh.
his gepî , qudret û azadî ekone.
kefşa,şelwar û kuleis terr ebîdin
ema ew we xos îftixar ekone.
dinda yek sahet pîyade revî
we daristan tarîk erese
wa ze ew redbo ta we penagah rese .

dî gozergah ra nîbîne. miqdar ziyadî bute xar ser rêis
hed û ew nedûne ze çe mesîrî reve .tondî ekone.
zîr dar tar heye.
defterçe xatirat luka pêncşembe 13 juîye .
mine daristan ze ters mordim.
ze nivişten şerm nedarim.
Tenya mine dinyay wehşî wa sokût perinda û boranî
tehdid konende ziyad we eîsa vîr kirdom.
ax his sardî mine ked ekonom.
hemsoke boran ewîd ze daristan beder zeydom

çend mitr dêrter mal dîdom.
rehdom ta zîr enbar penah bigirom.
çend deqîqe dinda piya ze mal beder ewiyd û wa
nişanî wem god ke nêzîk revom.
mine mal bûm ta xom ra germ konom.
terr bîm.
mine mal yek şumîne sade û
yek mêz vucûd daşt
mal rulan av û berq nedaşt ema
wek insan ewilîye hem zindigî nîkird dîvaris purr ze kitav bê.
rulan dampizişk qedîmî heye ke mine şehr we
endaze kafî zindigî kirde bê û ye mal bela ebîde ra
mine daristan isteyde.
eîsta cengelvan heye.
zes pirs kirdom dilis sî temedun teng nebê?
kitavas ra nişan mo edeh:
temedun îço heye luka.temedun mine kitava hed.
tarîxî ra ke xelk we seyare zevîn îhtiram hiştin
nûm burd ,ewsa ke heywana û insana edûnestin
tiy hem çito zindigî konin.
ze xorakis we mo hem edeh.
mahî qizilala wa sewzî û tit çîde ewîde ze
etraf malis.
çe qedr xoşmeze bê!pîşnihad kird ew şev ra ruy kanape xevsom .
suweis rulan mine aşpezxane we gel yek qehwe xov
mendîr luka bê.
hava xov heye.
varan tevav bê û ewra darin nadiyar bûn.
perinda avaz exonin .nisf ro ta penagah rê heye.
luka we rulan sipas ehêli û wa qelbî şad ereh.
zindigî zîva hed.

fesl pinc

mine penagah

defterçe xatirat luka pêncşembe 14 juîye ,22:30
ewilîn şev mo mine penagah heye.
exom yekî du ro îço bimênom
pîş ze ye ke we rê we teref gerdene angil mine 2744 mitrî nêzîk merz Îtalya edame dem .
dinda,ze rê dîye we teref pîrgirus ta sentviran veregerdom.
kemî his tenyaî ekonom
rabînson kirozoe tenyaî mine jezîre çi ekird?
hetmen wa hosileis ser erefte.
ne tilvizîyonî ,ne radîyo hîçî .
xoşbextane harmunîkayem ra hawirdim .
vîr konom întorî saheta tondter eren .

luka comleis ra tevav nîkone .
dinda beng cîq ,cîq yek heywan zexmî,beng
şilîk eşnewe.
şelvaris ra we tondî epoşi ,
çiraq qoweis ra veredare û
der dil şev beder ereh.
çen piya nêzîkî ebûn.
çar kes heden wa tofenga avîzan ze mil.
luka mine hono çûpan pîr ,albirt ra teşxîs
ede.
qed kotaterîn piya galle ezene:
vîr kirdom ke giridîmis
albirt ego:eîsta wa dibare diyaris konim.
daristan û tûl rê ra we diyar kirdin eperdaze.
luka epirsi ewço çe ekonin. hidûd sahet 12 şev heye
û asiman hem tar hed.
albirt we ew civav ede: dinda gurg hedîm.
madeh û du ta tûlis ra giridîm.
yekî dîye ra fiqet zexmî kirdîm .
eîsta wa dilbere diyaris
konîm .
er çîzî dîdî tond wemûn wegû.

defterçe xatirat luka come 15 juîye
ax ye. der ye ke komekison konom şekî niye.
mendîr mendom ta reven û mine tarîkî dinda heywan geştim ,çîzî diyar nekirdom.
ewsa ke vergeştim ke revem xevsom beng va mezeî ze zîr yek bûte jinoftim.
kele der bê.şikarçîyan ze vîrison rede bê ewço ra binêrin.
tîle gurg hirasan va qed û qevarey seyî koçîr penhan ewîde bê.
çend qetre xîn ruy peşm xakisterî rengis bê.
mil yo zexmî ebîde bê û engar ziyad derd daşt.
tiy yo redibim ema firar nekird.
seris ra bolend kird . mine tihs tevav narehetî cîhan ra dîdem û ye mo ra tikan dad.
vergiştim we penagah ta petûyî diyar konom .
heywan ra aram mine beqel giridom.
tikan nîxord.ziyad derd ekişîd .tesmîm giridom beromis tiy rulan .

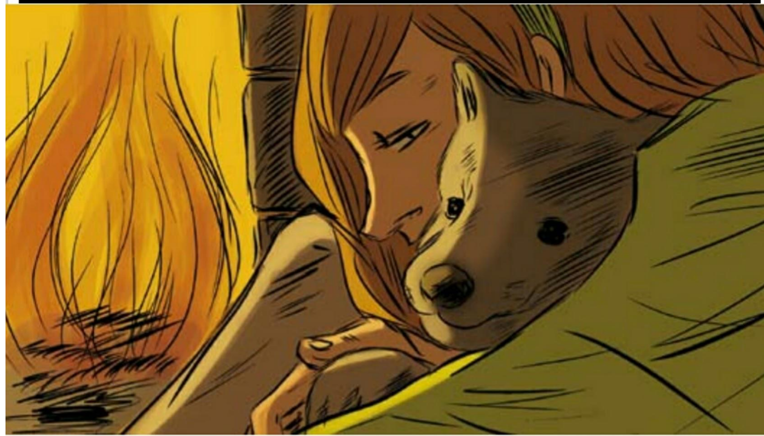

rulan jar ser tîle gurg xel ewîd .
zexmas ra zedeofunî kird û
wa diqet ew ra moayine
kird .
ego:zexma ziyad karî hedin ema
hîç andam heyatî asîv nedîde.
ye koçîr ,wa xov istirahet kone.
her du eterrin çen ro îço bimênîn û to we ew biresî
er halis xov nebê we merkez miraqibet ze heywana
zeng ezenîm.
ema er xov bê mine tebiyet rehas ekonîm
movafiqî?
erê.
luka ze ye ke qebîl kirde xoşhal heye
ema girdiş mine gerdine anîyil hiyf bê.
er ye var ewço nereve ,veregerde,tercîh ede wa rulan
bimêne .
ew piya dilsûz wa bînişî roşen heye ke we insana,
heywana û gîhayan îhtiram ehêli.
zindigî mine tebiyet danayî ziyadî dade û luka ze
jinoftin basa ew dervare çiya lizet evere.
eterre saheta we ew goş de.

fesl şeş

bîlî

defterçe xatirat luka come 16 juîye
nûm tîle ra bîlî hiştim wek bîlî koçîre .çun şoca heye.
rulan vîr ekone ew penc şeş meh dare.
peşm nuqreî zîvaî dare .
eîsta xev heye.
ew ra enêrim ,gahî we dî eyet xev enêre çun pences ra tikan ede.
gahî aram giriwe ,mo nivazis ekonom ta aram bo.

rulan sîm terîf kird ke gurga dinda ze qorûn vosta
ze çiya alp redibin.
we dinda ye dore heye ke çûpanan gurga ra şikar
ekonin çûn we morqa û gusfenda hemle ekirdin
hono ra ekoştin .ye insaf niye.
yekşembe 18 juîye
bîlî emrro sob kemî xorak xerd . rulan razî hed.
ego nişan xovî hed.
bîlî yek gule peşm vameze hed.kemî ehlî ewîde.
rulan godi ke heywana dil gepî darin.
şayet heq wa ew bûye.
we her hal mo hîç wext heywan xanigî nedaştim ema
we ew wabeste ewîdom.
exom çen ro tiy rulan bimênim.
ewsa ke bîlî halis xov ewîd erom.
sêşembe 20 juîye
emrro wa rulan we daristan redom.
vesayil miraqibet ze dirextas ra sîs hawirdim.
karis ziyad cezab heye.ze tebiyet der biraber
şikarçîya û heme kesanî ke xuyn nabûdis konin
mohafizet ekone.
nûm heme giya ,heme gola ra edûne.
wek gol gav ziban ,gunga aşiqis heden.
sî salad emşev çen muşt çîdim.
mine rê vergişt dal ra jar ser eime nişan ede.
bîlî aqaz kirde we rê rehden .henî kem sitîn heye
ema xov ebo. Mihreban hed.ziyad xoşhalim.
pincşembe 22 juîye
tevav ro ra wa bîlî vazî kirdom.we dî eyet halis xov heye.
zexmis xov ewîde . fiqet rid sipî gepî mine ciy zerbe
gulûle baqî mende.
mo ra Tenya nehêle.nedûnom ewsa ke exom revem
çi kar konom.
wa xom beromis? mentiqî nîh.welis konom?
ew qedr dosis darim ke neterreim welis konom.
wa ew mine mal rulan bimênim?ye bihterîn cûr heye.
ders tetîl ,nigeranî ayende tetîl ,xanivade tetîl .
dos bê dos... ne nîbo.neterrom ye kar ra wa xom
konom.wa vergirdim mal.

şev ebîd.rulan teşi mine şumêne blaze kird .
sokût heme war ra giride .ze beder beng zûze tondî şinofte ebo,zûze gurgî tene.
bîlî ke lem pa luka xav heye wa cehişi bîdar ebo û we teref der ereh.
aqaz ekone wek lîve çeng kişîden.
rulan ego wextis hed ke vîr konom.
wext vergirdandin bîlî we dinya wehş heye.
luka epirse:motmen hedî ke halis xov ewîde?
eterrîm çen ro dîye bihêlim.
rulan epirse:to we ye gurg wabeste ewîdî?ne?

erê,er biterrom ...ew ra tiy xom bihêlim.
ema edûnî ke nîbo.
çen ro dîye veregerdî we lîyon û
dî mine zindigî ciy sî bîlî nîd.
luka civav nîde û seris ra lem hişte .
rulan der ra vaz ekone û bîlî mine dil şev bela ebo.
luka wa beng aram ego: xoda hafiz bîlî movazib
xot bûy.
hers ze lop rulan we lem eleqze.

fesl heft

yek zindigî royaî

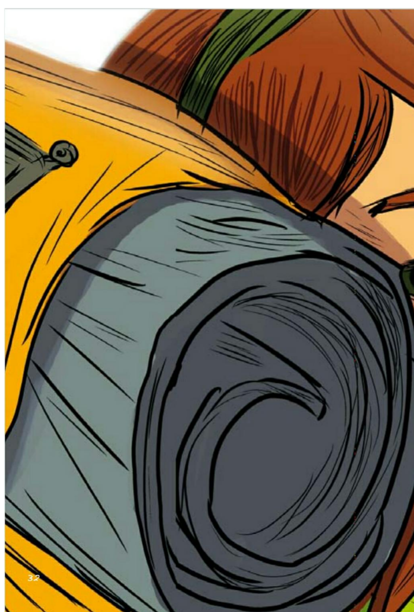
defterçe xatirat luka come 23 juîye
rulan pîşnihad kird çen ro ra tiy bimênim
ta reden bîlî ze vîrom reve.ye cûr ta çiya gelis hedom.
xov heye çun karis sîm cezab heye.
ew ze dar miraqibet ekone ,ze daristan nigehdarî
ekone û we pîyade konendigan vîr ede ta we tebiyet
îhtiram bihêlin.
dos darim komekis konom ta we xatir heme kara ke
sî mo kirde sipas bihêlim.
kaş dosam eterristin binêrin çi qedr hava îço
xov û aram heye.zindigî royaî yenî ye.

yekşembe 25 juîye
suwe ro reden hed.ze rulan pirs kirdim çito ze ew sî lutfis sipas bihêlim.
civav ede: luka xoşhal ebûm er rê ra diyar konî.
ema çe rê?mo xom ra mine yek edare ,şehr ya ruy seqf yek kargah tesevor nîkonom .ne .
mo ziyad mêl we tebiyet darim we zindigî mine heywana .
diyar kirdin mesîr zindigîm ber eohde mo hed.
luka sî var axir wa rulan xoda hafizî ekone û rê vergişt we teref sentviran ra pîş girid.
er heme çî xov pîş red ta qebl şev we ewço erehse.
exod ze beng avaz perinda behremend bo.
we xos coret ye ra nîde ta hiyn rê redin sût wezene ta aramis çiya we hem nexore.
we asiman nêre û eomîd heye dal binêre.
çîzî zindigîs ra evez kirde ;dî nîterse.
ne daristan enboh ,ne çem bê pol ,ne heywana wehşî.
rulan û bîlî we ew vîr dadin ke tebiyet dos ew heye û ew wa zes mohafizet kone.
luka medarikî ke ruy mîzis bûn ra we vîr eyere.
mine hono medrikî darid dervare danisgah milî av û daristan.
du ya se sal ders xonin .û dinda eterre muhendis

daristan bo û mine dil tebîyet zindigî kone.
ze ye vîr ziyad xoşis eyet .
der biraber ew rê tûlanî ebîde ,ema luka armunî dare.
dîye mine rê tenya niye.

tevav

Instagram accounts
Instagram.com/pooriya__1
Instagram.com/officialpooriya
Telegram channel
t.me/kurdbakhtiari
Facebook page
facebook.com/Kurd-bakhtiari-104055398451844/
YouTube channel
youtube.com/channel/UCjlNrpTtzwt2ewhTglnZY9g
Twitter account
twitter.com/kurdbakhtiari